

Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „Piast and Přemislavci Meeting”, Poznań, 29–30 V 2018 r.¹

W ostatnich dniach maja 2018 r. na Wydziale Historycznym UAM odbyła się konferencja naukowa „Piast and Přemislavci Meeting”, zorganizowana przez Wydział Historyczny UAM oraz Instytut Chemii Bioorganicznej PAN, przy współpracy Instytutu Archeologii Czeskiej Akademii Nauk (Archeologický ústav AV ČR, Praha). Jest to już drugie wydarzenie, którego zadaniem jest przedstawienie kolejnych wyników badań prowadzonych w ramach projektu badawczego „Dynastia i społeczeństwo państwa Piastów w świetle zintegrowanych badań historycznych, antropologicznych i genomicznych”².

Uroczystego otwarcia konferencji dokonał dyrektor ICHB PAN prof. dr hab. Marek Figlerowicz oraz PhDr. Jan Frolík CSc. Pierwszego dnia uczestnicy mieli możliwość wysłuchania dziewięciu referatów w trzech panelach tematycznych. Pierwszy panel poświęcony został pochówkom indywidualnym i cmentarzyskom. PhDr. Jan Frolík CSc (AÚ AV ČR, Praha) zaprezentował wyniki badań weryfikacyjnych prowadzonych na Zamku Praskim. (*Přemyslid graves and other elite graves at the Prague Castle, the revision research / Hroby Přemyslovců a elity na Pražském hradě, revizní výzkum*). Następnie głos zabrały PhDr. Drahomíra Frolíková Ph.D. (AÚ AV

¹ Praca finansowana w ramach projektu Narodowego Centrum Nauki SYMFONIA 2, nr UMO-2014/12/W/NZ2/00466.

² Pierwsza konferencja towarzysząca temu projektowi badawczemu została zorganizowana w 2015 r., zob: J. Wojtczak, *Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „Tradycje i nowoczesność – początki państwa polskiego na tle środkowoeuropejskim w badaniach interdyscyplinarnych”, Poznań 10–12 czerwca 2015 r.*, *Historia Slavorum Occidentis* 9 (2015), nr 2, s. 289–292. Referaty wygłoszone podczas tejże konferencji zamieszczono w publikacji zbiorowej, zob. *Tradycje i nowoczesność. Początki państwa polskiego na tle środkowoeuropejskim w badaniach interdyscyplinarnych*, red. H. Kóčka-Krenz, M. Matla, M. Danielewski, Poznań 2016.

ČR, Praha) oraz mgr Sylva Kaupová (Národní museum, Praha), które słuchaczom przybliżyły m.in. problematykę żywienia dzieci we wczesnym średniowieczu na podstawie badań na czeskich cmentarzyskach (*Praha – Střešovice / Triangle cemetery and child nutrition in the Early Middle Ages – Pohřebiště Praha – Střešovice/Triangl a dětská výživa v raném středověku*). Ostatni referat w tym panelu dotyczył odkryć w kościele św. Wacława i na cmentarzysku w Žabonosach (*Church of St. Wenceslas and cemetery in village of Žabonosy (Central Bohemia) / Kostel sv. Václava se hřbitovem v Žabonosech (střední Čechy)*), a wygłosiła go PhDr. Soňa Hendrychová (AÚ AV ČR, Praha).

Obrady w drugim panelu poświęcono problematyce antropologiczno-genetycznej. Prof. dr hab. Janusz Piontek (UAM) przedstawił wyniki badań antropologicznych nad ludnością kultury wielbarskiej i przeworskiej (*Ludność kultury wielbarskiej i kultury przeworskiej w badaniach antropologicznych / The population of the Wielbark Culture and the Przeworsk Culture in the anthropological research*), zaś mgr Ireneusz Stolarek (ICHB PAN) omówił stan badań genomicznych prowadzonych na populacji z I-IV w. (*Historia populacji zamieszkujących Centralną Europę w I–IV w. w kontekście badań genomicznych / The history of populations inhabiting Central Europe in the 1st-4th centuries in the context of genomic research*).

Ostatni panel został poświęcony bio-archeologii. Jako pierwsza głos zabrała mgr Sylva Kaupová (Národní museum, Praha), która podjęła się próby zrekonstruowania diety dla populacji czeskiej we wczesnym średniowieczu w odniesieniu do elit i reszty społeczeństwa (*Dukes, elites and commoners: dietary reconstruction of the early medieval population of Bohemia (10th to 11th centuries AD, Czech Republic) / Knižata, elita a běžní obyvatelé, rekonstrukce stravy raně středověkých obyvatel Čech (10.–11. století)*). Następnie RNDr. Martin Pospíšek Ph.D. (Biologicals s.r.o., Praha) przedstawił problematykę badań nad mikrobiomem zęba średniowiecznej populacji (*Dental calculus microbiome from medieval populations / Mikrobiom zubního kamene středověkých populace*). Ostatnie referaty w tym dniu, PhDr. Jana Frolíka CSc (AÚ AV ČR, Praha) oraz prof. Volkera Heyd'a (Univeristy of Bristol), poświęcone były analizie izotopów strontu z cmentarzy na Zamku Praskim (*Local residents and incoming persons, analysis of strontium isotopes from the burial grounds of Prague Castle and its background / Domáci a příchozí, analýza izotopů stroncía z pohřebišť Pražského hradu a jeho zázemí*). Po zakończeniu obrad dla zainteresowanych zorganizowana została wycieczka po Ostrowie Tumskim i poznańskiej katedrze pod przewodnictwem prof. dr hab. Hanny Kóčka-Krenz.

Drugi dzień konferencji został poświęcony Piastom, a uczestnicy mogli wysłuchać sześciu referatów w dwóch panelach. Pierwszy z nich poświęcony został po-

wstaniu państwa Piastów, a obrady rozpoczął prof. dr hab. Tomasz Jasiński (UAM), który skupił się na zagadnieniu *domini naturales* w ujęciu najstarszej polskiej historiografii (*Piastowie w źródłach i historiografii / Piasts in historical sources and historiography*). Drugi z prelegentów, prof. dr hab. Stanisław Rosik (Uniwersytet Wrocławski), zaprezentował przekrój społeczeństwa w okresie wczesnopiastowskim (*Spoleczeństwo państwa Piastów (X–XII w.) / The society of the Piast state (10th to 12th centuries*). Z kolei problematyce formowania się elit w państwie Piastów na przykładzie badań archeologicznych z terenów m.in. Ostrowa Tumskiego (*Formowanie elit w świetle źródeł archeologicznych / Emerging of the elites in the light of archaeological sources*) swój referat poświęciła prof. dr hab. Hanna Kóćka-Krenz (UAM).

Po krótkiej przerwie rozpoczęły się obrady poświęcone zagadnieniom związanym z badaniami samej dynastii piastowskiej. Mgr Aleksandra Losik-Sidorska (UAM, Biblioteka Kórnicka PAN) zaprezentowała problem rozdzwiewu między przekazami źródeł pisanych w odniesieniu do miejsc pochówków Piastów a stanem aktualnym (*Pochówki Piastów – źródła historyczne a rzeczywistość / Piast Burials – historical sources and reality*). Następnie wstępne wyniki badań genomicznych nad pierwszą polską dynastią (*Piastowie i elity państwa Piastów – wstępne badania genomiczne / The Piasts and Piast elites – preliminary genomic studies*) przedstawiła dr Luiza Handschuch (ICHB PAN). Ostatnim prelegentem tego dnia był mgr Dawid Trzciniński (UAM), a jego wystąpienie koncentrowało się na roli danych niemetrycznych w badaniach antropologicznych (*Dane niemetryczne w badaniach antropologicznych populacji średniowiecznych / Non-metric data in anthropological studies of the medieval population*).

Podsumowania konferencji dokonała prof. dr hab. Hanna Kóćka-Krenz. Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem. Biorąc pod uwagę fakt interdyscyplinarności tego wydarzenia (udział wzięli historycy, archeolodzy, antropolodzy i genetycy), z niecierpliwością możemy czekać na ostateczne wyniki badań zespołu. Być może uda się odkryć, czy Piastowie byli rodzimą dynastią, czy też może raczej mają badacze zakładający ich odrębność etniczną. Projekt wniesie też niewątpliwie nowe informacje na temat migracji ludności w Europie Środkowej (i obecności odmiennych etnicznie populacji wśród poddanych Piastów), zaś możliwość konfrontowania prac z analogicznymi badaniami prowadzonymi przez czeskich archeologów i genetyków da niewątpliwie szerszą perspektywę w odniesieniu do kwestii przemian wczesnośredniowiecznych społeczeństw w Europie Środkowej.

mgr Jakub Wojtczak
Instytut Historii
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Umultowska 89d, 61-809 Poznań
kub.wojtczak@gmail.com